

Motion till riksdagen 2012/13:N1

**av Jonas Eriksson m.fl. (MP)
med anledning av skr. 2011/12:140**

2012 års redogörelse för företag med statligt ägande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra statens ägarpolicy för statliga bolag så att den inte bara föreskriver ekonomiska mål utan också sociala och ekologiska mål.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att öka andelen kvinnor i ledande befattningar inom företag med statligt ägande.

Ändrad ägarpolicy

Staten är Sveriges största bolagsägare, och Regeringskansliet förvaltar för närvarande 58 bolag. Det uppskattade värdet av dessa bolag uppgår till 580 miljarder kronor och antalet anställda till 100 000. Ytterst är det hela svenska folket som äger dessa bolag. Regeringen har därför ett stort ansvar i att vara en aktiv och professionell ägare som reflekterar ägarnas åsikter om bolagens mål, resultat och förväntade utveckling.

Efter stor kritik mot det sätt som statliga bolag, t.ex. Vattenfall, bedriver sin verksamhet på miljöområdet beslutade regeringen 2007 att statligt ägda bolag ska presentera en hållbarhetsredovisning enligt Global Reporting Initiative's (GRI) internationella riktlinjer.

Hållbarhetsredovisning är ett verktyg som säkerställer att företag bedriver ett systematiskt arbete med frågor som rör miljömässigt och socialt ansvar. Det är ett verktyg som skapar en länk mellan internationella konventioner och företagets ansvar genom att översätta allmänna principer till konkreta mål för företagets agerande. Hållbarhetsrapporteringen har kommit att bli ett viktigt verktyg för investerare vid bedömningen av bolagets effektivitet i förhållande till de etiska, ekologiska och ekonomiska krav som begreppet hållbar utveckling definierar.

Fel! Okänt namn på

Lundinaffären är ett exempel på att allt fler större institutionella investerare tillämpar en värdebaserad – hållbar – ekonomisk rationalitet vid bedömning av företag och dess framtida potential.

Flera länder i Europa har infört lagstiftning och riktlinjer för att alla större bolag (inte enbart statliga) ska rapportera sitt hållbarhetsarbete. Dansk lagstiftning har exempelvis resulterat i att fler än 1 100 större bolag rapporterar sitt hållbarhetsarbete. Det borde vara en självklarhet att införa samma lagstiftning i Sverige om vi menar allvar med vår klimat- och jämställdhetspolitik.

Enligt statens ägarpolicy är ”det övergripande målet för regeringen att företagen ska skapa värde och i förekommande fall se till att särskilt beslutade samhällsuppdrag utförs”.

Statens ägarpolicy föreskriver också att ”statliga bolag ska ha en genomtänkt och förankrad policy och strategi för att hantera miljöhänsyn och socialt ansvarstagande såsom etik, arbetsvillkor, mänskliga rättigheter, bekämpning av korruption samt jämställdhet och mångfald. De statligt ägda bolagen förväntas bedriva ett aktivt arbete i dessa frågor såväl i de egna företagen som i samarbete med affärspartners, kunder och leverantörer.”

Problemet med dessa ambitioner är att det saknas konkreta mål för den sociala och ekonomiska dimensionen av verksamheten. Staten har bara formulerat tydliga mål för ekonomiskt värdeskapande.

Miljöpartiet vill därför ändra statens ägarpolicy för statliga bolag, så att den inte bara föreskriver ekonomiska mål utan också sociala och ekologiska mål. Miljöpartiet vill ha ett statligt aktivt ägande som har ett hållbart värdeskapande i fokus. Då kan vi genom bolagen också bidra till en jämställd och hållbar samhällsutveckling.

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Ökad jämställdhet

Miljöpartiet anser att de statliga företagen ska vara ett föredöme i jämställdhetsarbetet och aktivt sträva efter att ta till vara de kompetenser som både kvinnor och män besitter.

När det gäller fördelningen av styrelseposter mellan män och kvinnor i företag med statligt ägande har utvecklingen i ett längre perspektiv varit positiv. Den 1 maj 2012 var 46 procent av de stämмоvalda styrelseledamöterna kvinnor. Sedan förra årets redovisning har dock utvecklingen gått åt fel håll. Antalet bolag som uppnått målsättningen om en jämn könsfördelning har minskat från 37 till 34.

Andelen kvinnor som styrelseordförande i den statliga bolagsportföljen har ökat från 33 procent till 39 procent 2012.

Miljöpartiet menar att det är angeläget att regeringen tar tydligt ansvar för en jämställd fördelning av ledamöter i styrelser och uppdrag i ledande befattningar. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna som sin mening.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 19 september 2012

Jonas Eriksson (MP)

Esabelle Dingizian (MP)

Gunvor G Ericson (MP)

Mats Pertoft (MP)

Per Bolund (MP)